

X. évfolyam
20. szám

A Társaság

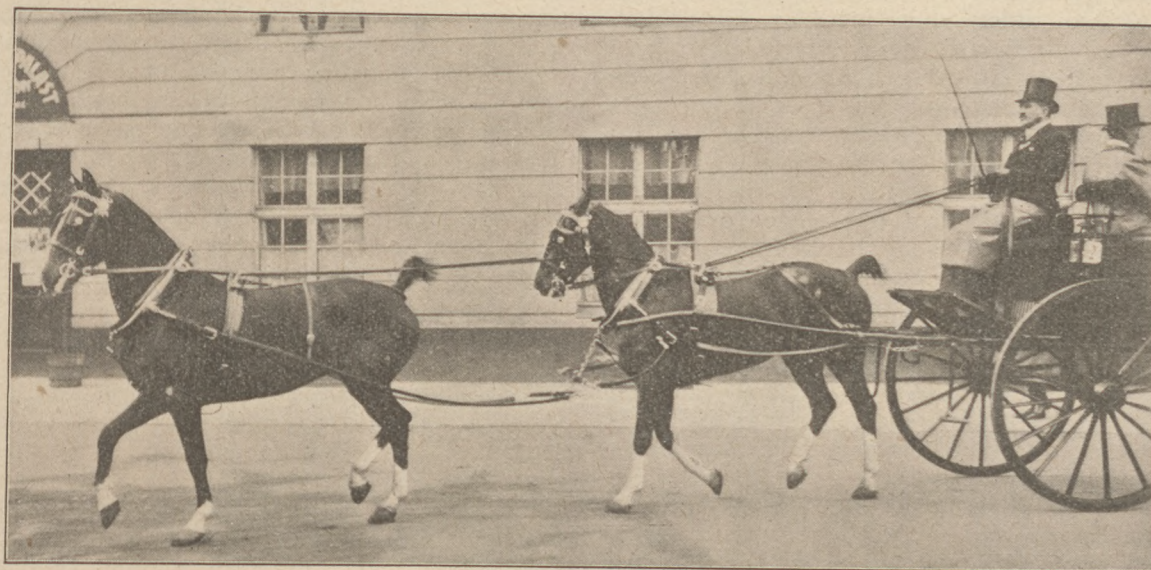
1923
május 13

szépirodalmi és társadalmi képes hetilap

Alapította: Dr. Dobay István.

Előfizetési ár: Negyedévre 1600 K, egyes szám ára 150 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest IV., Múzeum-körut 1. IV. em. Hivatalos órák 10-1-ig.

A berlini márciusi lovasmérkőzés: Achenbach ur fogata, a „Championat für Wagenpferde“ I. díjának nyertese.

RÁBA személyautók **REIMAN**
Vörösmarty-(Gizella-) tér 3. Telefon: 141-03 és 148-77.

SZÖRMEKABÁTOK, Evetovics szücs
RÓKÁK és MUFFOK SZOLID ÁRBAN Erzsébet-tér 8, I. em.

CLUB GARAGE
GÉPKOCSI GARAGE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST

1. KÖZPONT: IX., Köztelek-utca 4.
Telefon: 135-69 és József 139-78.
2. FIÓK: IV., Mária Valéria-utca 3.
Telefon: 189-25.
3. FIÓK: VII., Kertész-utca 42-44.
(Építés alatt.)

Balázs műfüző-terem
Wien I., Graben 12. Karlsbad, Neue Wiese Marienbad, Schillerplatz.
Budapest, IV. kerület, Váci-utca 8. szám.

HOEPFNER HERM. m. kir. udv. szállító. Alapítotott 1854.
Csipkék, függönyök, fátyolok, himzések,
női divatcikkek a legjobb minőségben.
IV., KORONA-UTCA 6. szám.
(Ugyanazon ház mint előbb Korona-utcai oldalán.)

A berlini márciusi lovasmérkőzés.

Irta dr. Berczik Sándor.

Március első napjaiban levelet kaptam Nemeshegyi Oszkár követségi titkár barátomtól, ki arról értesített, hogy egy nemzetközi lovasmérkőzést rendeznek és kér, hogy vegyek én is részt, fejtsek ki erős propagandát, hogy mi, magyarok minél nagyobb számmal jelenjünk meg e nagyjelentőségű lovasünnepélyen.

Minthogy lovam nem volt, az aktív szereplésről már eleve le kellett mondanom, azzal ellenben első pillanattól kezdve tisztában voltam, hogy ha ló nélkül is, de kimegyek és megnézem a mérkőzést. Pár nap mulva értesültem, a mi lovasságunk is kapott meghívót, mely felszólításnak azonban az idő rövidege miatt, sajnos, nem tehettek eleget. Illetve nem is sajnos, mert a mi lóanyagunk ugysem tudott volna mérkőzni az övékkel.

Vezető lovasztiszjeink örömmre felismerték a helyzet fontosságát és érdemesnek tartották, hogy képviselőtükben legalább egy ur kimenjen s gyűjtsön tapasztalatokat egy oly mérkőzésen, melyhez hasonlóan Berlin közönsége még alig gyönyörködhetett. A választás Kempner Pál kapitányra esett, ki páratlan lelkesedéssel és nagy szakértelemmel tett eleget e fárasztó feladatnak. Sikerült még Gózonny István barátomat rábeszélteni, hogy utazzon ki, ő viszont gróf Gyürky Aladárt hozta magával. Így magyar részről négyen mentünk ki Berlinbe.

A mérkőzés, melyre 2500 nevezést adtak le, március 12-21 között zajlott le a Potsdamer-Strasse-i Sportpalastban. A Vorprüfung-ok pedig már nyolcadikán kezdődtek a Tattersaal Beermann-ban. A németek ez alkalommal is bebizonyították nagy szervezőképességüket. Ez volt eddig Berlin legnagyobb lovasmérkőzése, melyet a Sportkartell rendezett karöltve a Sportpalast részvénytársasággal. A rendezésben oroszánrésze volt G. Rau-nak, kinek szakértelme nemcsak Németországban kelt csodálatot, hanem a multban nálunk is többször részesült elismerésben.

A program igen ügyesen úgy volt összeállítva, hogy minden napra jutottak oly számok is, melyek a laikus közönséget is érdeklik. Mutatványul közlöm az egyik nap programját:

Dienstag den 13. März.
Vorprüfung (Sportpalast):
8,00 Vorm. 20. Dressurprüfung
Hauptprüfungen (Sportpalast):
2,00 Nachm. 2. Preis von Hannover (Abt. II. a)
2,10 " 20. Dressurprüfung

2,30 Nachm. 2. Preis von Hannover (Abt. II. b)
2,40 " 6. Inländer-Eignungsprüfung (a, leichte Pferde)
3,00 " 26. Jucker-Preis (b, Zweispänner) (Vormusterung dazu 2,30 Uhr)
3,20 " 6. Inländer Eignungsprüfung (b, schwere Pferde)
3,45 " 34. Otto-Koch-Erinnerungspreis (Hochspringen)
7,00 Abends 38. Kreon-Preis — 6 Abt. (2. Hälfte) Jagdspringen mit Totalisator.

Március 8-án reggel 8-kor Nemeshegyi Oszkár barátom volt szives a Tattersaal Beermann-ba vezetni. Bár kora reggel volt, már nagyszámmal jöttek szebbnél szebb fogatok és autók. Mintha nem is lenne francia megszállás, mintha Berlin legszebb békeéveit élné. Felérve az emeleti lovarda előistállójába, az első, ami feltűnt, az volt, hogy a lovak felkantározva és felnyergelve, szoroson egymás mellé felállítva várták a mérkőzés kezdetét. Legnagyobb nyugalommal álltak, egyik sem kapott a másikhoz, egyiknek sem jutott eszébe egy jól irányzott rugással harcképtelenné tenni szomszédját. A lovak ezen nyugalmát egyfelől annak tulajdonítom, hogy talán nem olyan magasnevelésűek, mint a mieink, másfelől pedig, hogy a németek sokat és szeretettel foglalkoznak a lóval az istállóban. Ez nemcsak lovasokra, hanem főleg kocsisokra, loápolókra vonatkozik.

Pontban 8 órakor bevonultak a Preis von Ostpreussenre nevezettek. Ez Materialsprüfung, melynek lefolyása a következő. A lovasok egyszer-kétszer lépésben körüllovagolnak, majd a lovarda közepén lenyergelnek s a lovakat egyenként, lépésben és ügetésben, elvezetik a jury előtt. Ezután ismét felnyergelnek s az úgynevezett schwere Klasse elhagyja a lovardát. Mint láttuk, tehát két csoportba osztják a résztvevőket, aszerint, hogy lovaik a leichte vagy schwere Abteilunghoz tartoznak. Az egyes csoportokat mindkét kézen, lépésben, rövid ügetésben, rövid vágásban, vágásban s végül sebes ügetésben vizsgálják. Az egész nem tart tovább, mint 12-15 perc, de a lovakról mégis szakad a hab.

Szokatlan volt előttem, hogy a lovakat ily erősen teszik próbára, de még szokatlanabb lett volna a mi lovasainknak egy fedett lovardában ily ütemet lovagolni. Nem szólva arról, hogy a lovarda ablakával egy magasságban mintegy 20 méterre megy a Stadtbahn, mely még a mai időkben is percenként két vonatot járat. Ennek zajához nem tudom, hogy alkalmazkodtak volna a mi magasvérű lovaink. Ebből is látható, mennyire fontos lovainkat mindenhez szoktatni.

PARFUMERIE KÖSZEG

BUDAPEST, IV., KORONAHÉRCÉG-UTCA 14-16.

Főpostával szemben.

M.E.MAYER WIEN — BUDAPEST

Szappan, illatszerek és kozmetikai gyári lerakat

M.E.M. BOROTVAKÉSZÜLÉKEK ÉS PENGÉK.

HORVÁTH ÉS HALÁSZ angol, francia női- és férfikelmék és selyemkülönlegességek áruháza. Budapest, IV., Váci-utca 26.

HERPY ARNOLD ÓRAMŰVES

karórákülönlegességei
IV., Koronaherceg-u. 17.

A Vorprüfungok déli 12 óráig tartottak és délután 2—5-ig. Március 10-én délután 2 órakor kezdődtek a főmérkőzések a Sportpalastban, melynek ovalis pályája körülbelül 5000 qm². Hogy a pálya nagyságáról fogalmat alkothassunk magunknak, megemlítem, hogy az egyik Jagdspringen-nél (mely itt totalizátorral megy) 16 akadály volt felállítva.

Mint hogy az olvasók legnagyobb része a szereplőket úgy sem ismeri, így csak megfigyeléseimet akarom előadni. A lóanyag kiválóságát nem említve, rátérek a lovasokra. Ha figyelembe vesszük, hogy a lovasok 70%-a civil volt, úgy joggal hajthatjuk meg előttük az elismerés zászlóját. Mikor leszünk képesek mi oly concours-t rendezni, hol a résztvevők túlnyomó többsége a civiltársadalomból kerül ki?!

A németek lovaglása a mienkhez hasonlítva kissé erőszakosnak, merevnek mondható. Ami munkát nálunk egy év alatt végeznek egy lóval, azt ők félannyi idővel vélik elérhetni. Ez a legtöbb ló idomításában meg is látszik. Merevségek, hogy ne mondjam »spannolások« gyakoriak. Ugratásnál sokat, tulsokat fognak. Nem adnak a lónak elegendő szárat és nem ülve vágtnak az akadályok között. Ne felejtjük azonban el, hogy ezek nagyjából civiliek. A hölgyek általában jobban lovalognak, mint a férfiak. Több finomság, könnyebb kéz,

Glahn urnó „Poker“ nevű lován, mely az „Eignungsprüfung für Reitpferde“ első díját nyerte.

A berlini lovasmérkőzés: báró Langen, egyik legjobb német urlovas „Seidenspinnerin“ nevű lován, mellyel első lett a díjugratásban.

puhább ülés jellemzik őket. Jobban együtt vannak a lóval. Ennyit a lovaglásukról.

A Turnier-on résztvevő fogatokról csak szépet és jót mondhatok. A német hajtósport fellendülése nagyrészt Achenbach ur érdeme, ki e téren elsőrendű szakértő hírében áll. A Turnier szépségeit méltatva, meg kell még emlékezni egy quadrille-ről, melyet Oscar Fritz tanított be. A hohenfriedbergi Marsch hangjai mellett vonultak be a lovasok Nagy Frigyes huszárjainak öltözve. Mintaszerűen végezték feladatukat. Mikor az utolsó figuránál kardot rántva, egy vonalba fejlődve levágtáztak a lovarda végébe, percekig állva éltette őket a közönség.

Feltűnő, hogy a német kereskedővilág mily szeretettel fogad minden lovasünnepélyt. A Sportpalast előcsarnokában festői látványt nyújtottak a kocsigyárosok, szijgyártók, szabók, cipésmesterek kirakatai. Hihetetlen gazdagság! Ezek a kereskedők mind tiszteletdíjat ajánlottak fel. Sőt igen nagy számmal érkeztek oly gyáraktól, kereskedőktől díjak, kiknek a lovassporthoz semmi közük sincsen. Például N. A. G. automobilgyár, az ismert Lohse illatszergyár, Dóm likörgyár stb. stb. De sokat adományozott Berlin közönsége is. Mindezt a szépet, hasznosat leírni nem lehet. Ezt látni és főleg ebből okulni kell!

Tapéták Sieburger és Társa
Szövetek IV., Kigyó-tér 1.
Telefon: 34-04.

PALUGYAY PEZSGÓ

A berlini lovasmérkőzés: Bürkner őrnagy „Nárcisz“ nevű lován.

A denevér.

Irta Fodor László.

Mi a harmadik emeleten laktunk. Egyszer este feljött hozzám Karcsi és azt mondta:

— Gyere velem, mutatok neked valamit.

Utána mentem. Már augusztusra járt az idő és tisztán hallatszott, amint Julis a fésűt fujja. Selyempapirosba csavarta és mindenféle éneket dudolt rajta. Egyszer nagynéném kertjében összetapostam egy darazsát, az zümmögött úgy, mint Julis a fésűn. Emlékezem, hogy azon az estén különösképen keservesen fujta, de nem törődhettem sokat vele, mert barátom a folyosórácshoz vitt és az égre mutatott:

— Oda nézz!

Az ég egészen sötétvörös volt, azt hittem, hogy tűz ütött ki valahol, pedig az elsúlyedt nap okozta a nagy pirosságot. A háztetőn kormos kémények sorakoztak, fekete foltok csapongtak körülöttük.

— Látod? — kérdezte Karcsi.

— Mit?

— Azokat a mozgó pontokat.

— Látom.

— Tudod, hogy mik azok?

— Madarak — feleltem közönyösen.

— Dehogy, — mosolygott barátom — denevérek.

Hirtelen csönd keletkezett. Hedvig kisasszony ment el mellettünk. Jószagu szőke lány volt; utána néztem: fehér harisnyája villogott a komályban. Mellem fájdalmasan összeszorult, ott állottam az izzó ég alatt és rettenetesen csodálkoztam valamin. Talán azon, hogy élek. Szemközt az ingujjas szabó egy nagy dinynyét vágott fel, kövér felesége pedig egy molylepkét kergetett a lámpa körül. Hedvig kisasszony már bement a szobájába, lehuzta a rolót és én a sárga vászonra kuszó árnyakon láttam, hogy átöltözködik. Este mindig egy könnyű, világoskék pongyolát vett magára, kiült az ajtó elé és cigarettára gyújtott. Gyakran néztem űt

TENNIS-felszerelés

WESZELY ISTVÁN Budapest IV., Váci-utca 9. szám.

Brachfeld salon

Női kalapkülönlegességek
Külföldi modellek.
B. dapest, IV. Király u. 5.

a folyosó tulsó végéről, mindig láttam, amint szippantott egyet.

Már sötétedett. Csak Julis fésűje muzsikált az estében. Az égen mindjobban elmosódtak a denevérek, már alig lehetett látni őket. Az előbb Hedvig kisasszony karja véletlenül a hátamat surolta. Különös borzongás futott végig gerincemen.

— Érdekes — mondtam halkán — nem is tudtam, hogy denevérek vannak erre felé.

— Oh de mennyire — felelte élénken Karcsi — nappal a padláson alszanak és fejjel lefelé lógnak a gerendáról. A multkor, mikor az uborkás üvegeket lehoztuk a padlásról, láttam is egyet. Julis annyira megijedt, hogy majdnem elejtette az üvegeket.

— Én még sohasem láttam közéről. Mondják, hogy a denevér szerencsét hoz.

— Igen, ha az ajtóra szögezik.

Karcsi egy rézkrajcárt vett elő és azzal próbált lecsalni egy denevért. Néha mélyebbre csapott az egyik, ilyenkor hallani lehetett szárnya zugását. De azért nem sikerült elfogni egyet sem.

— Kár — sóhajtotta Karcsi — pedig a denevér azt hiszi a kavicsról és a rézkrajcárról, hogy bogár.

Ezen az estén sokáig ácsorogtunk a folyosón. Arról beszélünk, hogy jó volna fogni egy denevért. Régi terveinkről egészen megfélekedtünk. Nemrég még el akartuk rabolni a kötél-táncosnőt, aki lila trikóba lépett fel a Barokaldiban, azután kirándulást akartunk csinálni a pincébe, ahol öreg mosóteknők között patkányok kapargálnak. De a denevér most egészen új és izgató volt. A szívünk vadul kalimpált és életünkben először éreztük, hogy nyár van.

Karcsi másnap Cinkotára utazott a rokonaihoz és én egészen egyedül maradtam a nagy, sárga házban. Olyan végtelenül csodálatos volt minden. Este az öreg kut hosszú árnyékot vetett az udvar kövezetére, az ég

Glahn ur „Ali“ nevű lova, a „Jagdperdeprüfung“ első díjának nyertese.

A berlini lovasmérkőzés: 1. Franke urnő „Graue“ nevű félévére, a Dressurprüfung, Eignungsprüfung és Grosse Damendressurprüfung első díjainak nyertese. 2. Freudlung urnő, a legtehetségesebb hölgylovas „Ariadne“ nevű lován.

rózsaszín kockája tompán izzott a ház felett, a sötét padlásablakon kilebbentek a denevérek és szeszélyes ivben csapongtak a tetők felett. Néha a nagy csöndben hallottam, amint hajó fütyült a messzi Dunán, kapuzárás után gyakorta csikordult élesen a házmesterné kulcsa és ilyenkor sulyos léptek visszhangoztak a lépcsőházban. Apám akkoriban gyakran megszidott, mert ebéd után lomhán végignyultam a belső szoba szőnyegén, hasra fekve könyököltem és könyveket olvastam. Nappal tompa álmoság nehezedett rám, de este rugalmas inakkal indultam felfedező utra a végtelen házban. Ismeretlen izgalmak kergettek, a koromfekete hátsó lépcsőn felsurrantam a padlásajtóig és feszült figyelemmel hallgattam, hogy nem hallatszik-e valami nesz a deszkák mögül. Néha úgy rémlett, hogy szárnyak surolják a füstös zsindeyeket. Majd megunva a várakozást, kegyetlen dühvel kergettem az öreg kandurt, s egyszer, amikor hatalmamba kerítettem, válogatott kinzásokkal gyötörni kezdtem, farkánál fogva meglóbáltam és elhajítottam magamtól. A függönyök résén át idegen lakásokba kandikáltam: valamelyik estén megláttam az ingujjas szabót, amint kövér feleségét ölelgeti. Az asszony vastag karja meztelen volt, az asztalon pedig egy fél hering szomorkodott. Ugy éreztem, mintha megbántottak volna. És azon az estén elment a kedvem az élettől. Égő arccal és könnyes szemmel néztem a denevéreket: sötét és titokzatos állatok voltak.

Lefekvés előtt ágyam fölött meggyújtottam a vilányt és elővettem a lexikont. Felütöttem a dene-

vékről szóló részt és mohó szomjúsággal néztem a sok színes ábrát. Sohasem tudtam, hogy olyan sokféle denevér van. Az undorító szörnyetegek rám meredtek a papirosról és én önkéntelenül félni kezdtem. Olvastam róluk, hogy templomtornyokban és romok tetején laknak, vannak közöttük olyanok is, akik a Fáraók sírhelyén ütik fel a tanyájukat. Az alvó ember vérének kiszívják, megdézsmálják a kéménybe akasztott sonkát és szalonnát, ha pedig tehenre szállanak, véres lesz a teje. Álomban sötét árnyak suhantak el mellettem, éles karmokat éreztem arcomon, s mikor felriadtam, párnám nedves volt a verejtéktől. Máskor azonban szelid és meleg álmaim voltak. Nagy nyári mezőkön haladtam, sötétlila felhők nyultak el az égen és sárga kalászkok között vezetett utam. Egy csonka torony lábánál megpihentem, a magasba néztem és az imbolygó denevéreket bámultam. A távolból felsírt Julis fésűje és én egyszerre fájdalmas nagy vágyakozással gondoltam Hedvig kisasszonyra.

Másnap este meglestem őt a lépcsőházban, anint hazaérkezett. Mikor elment mellettem, kutatva nézett végig rajtam, nem ismert meg a sötétben. Remegő hangon köszöntem neki, erre tisztán felnevetett.

— Maga az Bandika?

És meleg kezével meg-simogatta arcomat. Elszédültem és behunytam a szememet. Hedvig kisasszony már elment, csak ruhájának drága, jó illatát hagyta maga után. Julis most rettenetes szomorúsággal fujta a fésűt, én tizenöt éves voltam és sirva fakadtam. A folyosón neki-támaszkodtam a rácsnak és lenéztem az udvar mély-

Seer urnő „Erfolg“ nevű félévére. A „Damendressurprüfung“ (férfinyeregben) első díjának nyertese.

"IKARUS" AUTOMOBILHÜTŐK. VIII., KISSTÁCIÓ-U. 11.

ROTSCHILD Párisi modellek állandó kiállítása és eladása.
Köpenyek, koztűmök, ruhák és estélyi ruhák.
V., Bálvány-u. 4. Telefon: 73-59.

ségébe. Borzongás futott végig a hátamon, arra gondoltam, hogy levetem magam az emeletről. Olyan végtelen izgalom feszült bennem, hogy közel voltam az ájuláshoz. Hedvig kisasszony már kiült az ajtó elé és cigarettára gyujtott. A gyufa lángja egy pillanatra megvilágította arcát, azután kilobbant a fény és én csak egy néha-néha felvillanó izzó piros pontot láttam.

Ezen az estén csapatostul jöttek a denevérek. Még soha ennyi denevért nem láttam. Tele volt velük az ég és a számtalan fekete pont örökkévaló ütemes táncban mozgott a rózsaszín alapon. Mindig új csoportok rajzottak elő, féktelenül kergetőztek a magasban, néha összeütődött a szárnyuk, majd lendületes ivben elszöktek egymástól. Vad, kegyetlen nyári este volt, az ingujjas szabó felesége hangosan kacagott és Julis fésűjén megrepedt a selyempapíros. És ekkor vad, kegyetlen düh fogott el engem, kinyujtottam karomat a magasba a denevérek felé.

— Oh, ha kezem közé kerithetnék egyet. Tenyereembe szoritanám és belenéznék rémülten pislogó szemébe. Szétfeszíteném szárnyait, odaszögezném az ajtóhoz, harapófogóval tépném ki karmait, felhasitanám testét, hogy lámpával világítsak beléje.

Vérem lázasan hullámozott, forró áram borította el arcomat és mellemben a kinzás minden kábult gyönyöre didergett. Ekkor hirtelen meghallottam Hedvig kisasszony könyörgő hangját:

— Bandika, segítség, Bandika, jöjjön hamar.

Rémülten futni kezdtem a folyosón. Hedvig kisasszony remegve állott az ajtóban és a rémülettől elfojtott hangon sugta felém:

— A hajamat Bandika... Egy denevér...

Nem tudott tovább beszélni a félelemtől. Én ujongó örömmel ugrottam hozzá és lágy, illatos fejét magamhoz szorítottam. Szőke hajában egy kis fekete szőrnyeteg gubbasztott, egy hang felsikoltott bennem: denevér! Remegő kézzel bogoztam ki a rémült állatot, selymes, puha haja közül. Végre megfogtam! Forró kis teste ott lüktetett a tenyeremben, de a karom ekkor erőtlennül lehanyatlott. A denevér gyors lendüléssel eltűnt az estében, de Hedvig kisasszony forró arca megérintette arcomat. Puha szájának meleg leheletét éreztem, a könnyű kék pongyola alatt valami végtelen bársonyos simaságot sejtettem meg. Összeszorult torkomból könyörögve, de vadul buggyant ki a szó:

— Hedvig kisasszony.

A lány rám nézett és a nagy rémülettől felszabadulva, édesen, részegen nevetni kezdett. Augusztus volt. Valaki a harmadik emeletről ledobott egy barackmagot. A mag élesen csettent a kövezeten.

BÉBÉ-KELENGYÉK SZÉKELY JENŐ-nél
IV., Kammermayer Károly-
utca 2. Szervita-tér sarok.

MICHELIN PNEU
SZILÁRD, Lázár-utca 14. Tel. 131-28.

Tennis-labdák, cipők * Kertész II.

Andrássy-út 36. (Párisi áruházal szemben.)

Jogászok!

KATONA ARTUR doktor jogi szemé-
náriuma Budapest, IX., Ráday-u. 41.
Telefon: József 105-90.

Kiállítások.

A Belvedere szezonzáró csoportkiállítása. A Belvedere szezonzáró kiállítása méltó összefoglalása volt annak a programnak, amelyet Fónagy Béla igazgató és famulusa Komor András valósított meg az értékekben gazdag tizenhét eddigi kiállítás során. A Belvedere állandó kiállítóinak képeiből és szobraiból állított össze reprezentatív kollektiót, mely maradék nélkül tükrözi az új generáció törekvéseit. Néhány kivételével az eddigi összes kiállítások résztvevői szerepelnek ezen a gyűjteményes kiállításon, részint már ismert, részint ez alkalommal bemutatásra kerülő alkotásaikkal. *Bornemissza Géza* könnyed és franciás temperamentumu, *Ménesi ut* című képe, egyike a kiállítás legszebb dolgainak. *Derkovits Gyula* mindjobban a monumentalitás felé hajlik. *Egry József* lázas, csupa ideg és szenvedélyes, *Jándy Dávid* még kiforrotlan. *Kádár Béla* a német expresszionizmus taposott utján halad. *Kmetty János* rendkívül tudatosan használja ki a kezdő kubizmus módszerét. *Papp Géza* Franz Marc utjain halad. *Pertrott-Csaba Vilmos* új stílus korszakában a gótika felé hajlik, *Scheiber Hugó* kisebb képein barbár humoru. *Schönberger Armand* innen is, onnan is felhasznál valamit, még kiállító társai is hatottak reá. *Szobotka Imre* a kubizmust a fény és a szín problémájával szélesíti ki. A nagytehetségű *Walleshausen Zsigmond* és *Réthy Alfréd*, az érdekes és ujszerű grafikus nem volt elég reprezentatívan képviselve a kiállításon. A szobrászok közül *Bokros-Biermann, Cser, Csorba, Schönbauer* és *Vargha* állított ki. A kiállítást *Gádor* vázája s az elhunyt *Fémes-Beck* Vilmos plakettjei egészítették ki.

Genthon István.

*

Tornyai János és Benedek Péter kiállítása. Az Alkotás Művészeti Ház második kiállítása majdnem szenzációvá dagadt *Benedek Péter* földműves festő bemutatkozása révén. A szalonok fásult látogatóinak szemébe belekiabált *Benedek Péter* erőteljes színe, romlatlan természetlátása és megkapó naivsága. Értékelése talán túlzott is. *Benedek Péter* kétségtelenül érdekes egyéniség, naivságában *Henri Rousseau*-ra emlékeztet, színeiben *Van Gogh*-ra, bár hiányzik annak tulfűtött szenvedélyessége. Csakhogy, mint már sok példa mutatja, ezen az uton lehetetlen a továbbfejlődés. *Benedek Péter* kiállítása szépen tanuskodott a magyar nép őseréjéről.

A másik kiállító, *Tornyai Jánost*, érdemetlenül mellőzték az új festő mellett. Gyökeres magyarsága és mély természetfelfogása még a tárgyválasztás egyhangúságát is elfeledte. Sokat kísérletezett és sokat fejlődött, mint a magános uton járó művészek általában és ez a kiállítása lehiggadtan, erejének teljességében mutatja be.

G-n.

GÁDOR KOZMETIKAI INTÉZET IV., Múzeum-körút 13. **Hajszálak** végleges eltávolítása villannyal Széplő, szemölcs, szépségápolás és arcmassage jutányos bérletben.

VEREBES KÁROLY iparművészi lakásberendező
Hunyadi-u. 12. Tel. J. 82-61.
Régiségek vétele és eladása.

Budapesti szanatóriumok és gyógyintézetek:

Svábhegyi Liget-szanatórium

klimatikus, diétás gyógyintézet bel- és idegbetegeknek.

Vizkurák

dr. PAJOR Szanatórium

ujjonnan berendezett vizgyógyintézetében, Budapest, VIII., Vas-u. 17.

degbeteg, belbeteg és üdülők gyógyhelye. Diétás kurák, Zander-rendszerű gyógytorna. Orthopádia gyermekek- és felnőtteknek.

Dr. JUTASSY JÓZSEF egészség.-tanár KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZETE

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. — Telefon: 121-55.
30 év óta kizárólag bőrszépítéssel foglalkozik. Kozmetikai gyártmányai közismertek és keresettek. **Prospektus zárt borítékban ingyen.**
== Archámlasztás tisztít, szépít, fiatalít! ==

ORVOSI KOZMETIKAI ÉS FOGORVOSI INTÉZET

VII., Rákóczi-ut 14. II. 2. Telefon: József 129-85.

Vezető főorvos: Dr. Propper Ödön.

Szépséghibák eltávolítása.
Bőrgyógyászati kozmetika
Fénykezelések
Specifikus eljárások

Fogsorszabályozás
Természethű műfogak
Hidak, koronák, tömések
Minimális fogorvosi munkák

A Járásajág

A Sziget Klub választmánya sipeki Balás Béla ügyvezető igazgató elnökle mellett május 8-án a Sziget Klub margitszigeti helyiségében ülést tartott, melyen több új tagnak a klub tagjai közzé való meghívását szavazták meg. A meghívott és belépett tagok száma eddig meghaladja az ötszázat, közgyűlési határozat szerint azonban a Sziget Klub tagjainak a száma legfeljebb ezer lehet. A Klub megnyitása pünkösdkor lesz.

*

A Park Klub május 7-én a klub Stefánia-uti helyiségében rendes közgyűlést tartott, melyen az előkészítő-bizottság által javaslatba hozott választmányi listát teljes egészében megszavazták. A női választmány egyik igazgatói tisztségéről lemondott özv. Szent-Ivány Zoltánné helyébe a klub gentry tagjainak képviselőjében Jekelfalussy Zoltánné sz. Balás Irmát választották meg. Miután a Park Klub nyolcmillió korona deficittel zárta le idei költségvetését, az 1923. évre személyenként öt-ezer korona drágasági pótlék kirovását szavazta meg a közgyűlés.

*

Berzéthy Lenke levelét egy csomó veszedelmes pletyka kihagyásával alább közöljük.

Kedves Szerkesztő Ur!

Kedden este elmentem a Vigszínházba, ahol Tamar Karsavina, a híres orosz táncosnő és partnere, Vladimiroff, szólótáncokat és táncdettősöket adtak elő egy éjszakai előadás keretében. Megállapítottuk, hogy két ember, ha még olyan szédületes és csodálatos kecses-séggel tudnak is táncolni: nem bírja lekötni egy telt színházi nézőtér figyelmét két órán keresztül.

— Jobb lett volna, ha tamarabb vége lett volna — mondta szomszédom, a feketehaju huszár-főhadnagy, mikor Karsavina megköszönte az utolsó tapsot.

Amugy nagyon szép és elegáns publikum volt, az első sorokban a kaszinók urai, ott láttam köztük még Bárczy Istvánt a feleségével, Mocsonyi Sándort, egy bal földszinti páholyban Éber Antalékat, nagyon

Auto

Bárdi

IV., Kossuth Lajos-utca 6.

Fővárosi Faszor-Szanatorium

magán-gyógyintézet sebészeti, női és belgyógyászati betegek részére. Diätetikus konyha cukor- és vesebetegek számára. Vizgyógyintézet. Bejárók részére is.

VI., Városligeti fasor 9.

Telefon: József 15-26.

sok ismert szépasszonyt, ismert és ismeretlen fiatal urat. Az arisztokrácia három erkélypáholyban helyezkedett el, sok comtesse volt jelen, egy földszinti sarokülésen Vasquez Molina Italia grófné stb., stb. Aztán nagyon sok író, művész és színésznő volt ott: az igazgatósági páholyban, mint Roboz és Jób igazgatók vendége, a kedves Petráss Sári, fölöttük az erkély egyes páholyban Fedák Sári, Góth Sándor és a felesége, Kertész Ella Somogyi Nusival, a bal földszinten Falus Elek, Kálmán Jenő, Feleki Géza, egy földszinti páholyban Mészáros Paulette. Rendkívül bosszusan állapítottam meg egy különös dolgot: a megjelent urak javarésze utcai ruhában jött el. Az előadás $\frac{3}{4}$ 11-kor kezdődött, a hölgyek a legtündéribb estélyi ruhákban pompáztak s a nézőtér mégis szürke volt a sok szürkeruhás embertől. Igazán hozzászokhatnának már a férfiak ahhoz a részben higienikus divatszabályhoz, hogy hölgyek társaságában este, előkelő színházi előadáson nem illik — csukaszürkében megjelenni. Elég volt a csukaszürkéből a hála Istennek már beföldelt lövészárkokban, — az aranyos-vörös páholyokban és zsöllyesorokban tessék legalább smokingot viselni, tisztelt uraim.

Szerdán este egy nagyobb társasággal künn voltam a Jardinban. Langyos, holdas májusi este volt, igazán gyönyörűség ilyen időben végigsiklani egy pompás Mercedesen (nem az enyém) az Andrassy-uton. Az Oktogonnál még késő éjjel is színes luftballonokat árulnak, a sok tarka gömb száll, leng a villanyfényben, asszonyok maradnak el mögöttünk orgonával, gyöngyvirággal megrakott kosarakkal, — itt a pesti május, kedves szerkesztő ur, ligeti Gundel, ligeti Gerbeaud, budai Bleicher bácsi, Márvány-menyasszony, bőlék, saláták, kis libák és üde csirkék ideje. Óh, milyen gyönyörű is a május Budapesten! Hát mondom, mentünk a más Mercedes-én a Jardin felé és el voltam ragadtatva attól a gondolattól, hogy milyen nagyszerű előadást fogunk látni, hiszen az idén Faragó Jenő a Jardin művészi vezetője s ő aztán összeszedett minden jót és szépet a műsorban, hogy ha már kirándul az ember a Liget végébe: ne ránduljon hiába. No, nem is rándultunk hiába! Pompás volt minden, a páholy, a vacsora, az előadás, utána a Tabarin és maga a kert, melyben kigyulladtak a hagyományos színes villanygömbök és elaludtak a kis táncművésznők, mert szerdán tőzsdei kasszanap volt és a hossz és bessz lovagjai még éjfélkor is kosztpénz után szaladgáltak a Szabadság-téren. No de mi pompásan mulattunk; künn vacsoráztunk előadás után a kertben, a bár-asztal előtt három elegáns fiatalember pokert játszott öt csontkockával: gróf Mikes Miklós, Kenessey István Lajos és Justh István. A táncpalota bejárata előtt ezalatt torlódt az ember-tömeg...

Csütörtök délelőtt a Zilahy Lajos darabjának, a »Hazajáró lélek«-nek a főpróbájára csempészett be egy ismerősöm, aki titkár a kultuszminisztériumban s mint ilyen: kap jegyet főpróbára is a Gyuszi bárótól. Sajnálom, hogy a darabot nem a premieren láttam, mert ekkora sikere már régen volt a Nemzeti Színházban

BRETT SAROLTA

női kalapkülönleges-
ségek terme. IV. ker.
Párisi-utca 2. szám.

BRACHFELD F. Uri divat- és fehérnemű. : Uri ruházat mérték szerint. Budapest, V., Dorottya-u. 1. Gizella-tér.

HALTENBERGER VILMOS Lincoln Ford Fordson autorizált képviselője. Renaissance-szal szemben. Nagymező-u. 15. (Tel.: 66-15.) Autók, anyagok, javítások.

magyar darabnak. Nem baj, azért mindent tudok, ami az első előadásán történt, ott volt Horthy Miklós kormányzó a családjával, József főhercegék, egy páholyban a gyönyörű Cséry Sári a vőlegényével, Széchenyi Mihály gróffal és a Nemzeti Színház rendes, előkelő premier-publikuma. A szokatlanul forró és tomboló tapsvihárban, mely a felvonások után a színpad felé áradt, halálsápadtan állt a fiatal szerző a függöny előtt. A kedves Zilahy Lajos! Emlékszik szerkesztő ur, maguknál két regénye jelent meg folytatásokban ennek a fiatal írónak és sok szép verset olvastam tőle A Társaságban. Tudtam, hogy a színpadon is sikere lesz, de hogy ilyen erős, komoly és szép sikere, azt csak titokban reméltem. Mondja kérem, mi igaz abból, hogy a »hazajáró lélek« feleségének az alakja egy ismert pesti asszonyról van mintázva? És igaz az, hogy a Zilahy Lajos, aki arról nevezetes, hogy minduntalan halálosan szerelmes valakibe, most a... ejnye, megfogadtam, hogy nem pletykázom annyit, hát inkább csak magamban veszem tudomásul erre a kérdésre az igazat. Nem vagyok műkritikus, hát így csak ennyi mondanivalóm van a darabról. És még egy: tehetséges keresztény ember munkájáról volt szó, tehát a keresztény lapok kritikái levágták, a többiek megdicsérték. Ezt csak úgy mellesleg jegyzem meg, jellemzésül annak a mindent átölelő és megbocsátó nagy szeretetnek, melyben mi keresztények élünk egymással.

Péntek este esti főpróbán voltam, amit a Király-Színházban tartottak az új Lehár-operettből. Nagyon idegenül éreztem magamat a sok kritikus, újságíró és színész közt, de aztán jött Drasche-Lázár Alfréd és a felesége, Jeszenszky Sándor és a felesége, Ferenczy Ferenc, és még egy csomó ismerős, összeültünk s együtt gyönyörködünk a gyönyörű Lehár-muzsikában, a Péchy Erzsébet szépségében és szárnyaló hangjában, az Uray Tivadar elegáns játékában, Honthy Hanna és Rátkay Márton ötletes és művészi produkciójában. A darab kiállítása olyan pazar, hogy az minden képeletet felülmúl. Százharminchét ember jön a színpadra a II-ik felvonásban, akiket Faragó Géza öltöztetett fel csodálatos, színes és ragyogó kínai jelmezekbe.

Szombaton a »John Gabriel Borkmann« klasszikusan szép bemutatóján voltam a Vigszínházban, — no de talán elég is lesz már a színházakból. Azaz mégis megírok még egy félig színházi, félig társasági hírt, amit a multkor zombori Rónay Gyula mondott el a Dunaparton. Május végén Horthy Miklósné, Izabella és Augusztia főhercegnők fővédőségével az újpesti árvizkárosultak javára nagy jótékonycélu matiné lesz a Fővárosi Operettszínházban. Jászay Mari prólógot szaval, azután színre kerül Rónay Gyula egy egyfelvonásos darabja: »A nemes vér«. A darabot műkedvelők és hivatásos színészek adják elő: Szentmihály Gyuláné, Komjáthy Mária, Vaszary Piroska, Baló Elemér, Ruttay István, Mihály László, ifj. Rapaich Rudolf és Rónay Gyula. A műsor harmadik száma Herczeg Ferenc egyfelvonásosának, a »Karolina, vagy a szerentsés flótás«-nak előadása lesz. A darabban fellépnek: Farkas Kata, Vendrey Ferenc, Pártos Gusztáv, ifj. Rapaich Rudolf és Rónay Gyula. Egy érdekes és művészi előadás fejezi

be a matinét, Kera Aurél műve: »A tánc fejlődése az utolsó száz esztendőben«. A menüettől kezdve végig a groteszk stepp-táncig minden tánc bemutatásra kerül a jelenet során. A szöveget Küry Klára mondja el, mint nagymama, öt kis unokának, akiket a legszebb társaságbeli gyerekek sorából válogatnak össze. A táncokat Halmay Tibor fogja betanítani a műkedvelőknek, akik közül fellépésüket már megígérték: Barkóczy Erzsébet bárónő, Rohonczy Cica, Gecső Sándorné, Éber Málka, Ihrig Böske, Fiala Lili, Thoroczkay Eveline bárónő, Kultsár Klári, Jeney Buncy, Heinrich Annie, Szemző Lala stb. Nagyon érdekes lesz ez a matiné, pontos dátumát még nem állapították meg, de páholyjegyet már előjegyeztem Rónay Gyulánál, aki az egész előadásnak a főrendezője.

Egy esküvő volt és egy esküvő lesz a napokban. Miss Thompson, a kitűnő amerikai újságíró, kit Pesten nagyon sokan ismernek s akinek az arcképe »A Társaságban« is megjelent annak idején, férjhez ment Bárd Józsefhez, aki magyar ember s a Daily Mail párisi kiadásának a bécsi levelezője. Az érdekes párt elhalmozták pesti ismerőseik szerencsekívánatokkal. A másik esküvő a jövő héten lesz: Keönch István a kedves Széll Marát vezeti oltárhoz május 17-én délután 6 órakor a Deák-téri templomban. A fényes és szép esküvő után a fiatal pár nászutját Egyiptomba tervezi, a Tutankhamen fárao kriptáját akarják megnézni.

Utazásról lévén szó, eszembe jut, hogy Hatvany Lili bárónő hazaérkezett Párisból, ahol saját vallomása szerint annyi szépet, újat és érdekeset látott, hogy egészen megfiatalodott. No erre aztán igazán nem volt szüksége, ugy-e kedves szerkesztő ur? Hazaérkeztek a nászutjukról Podmaniczky Attila báróék is. A fiatal férjet és a szép Pirit a napokban láttam a Váci-utcában. Egymásba karolva nagyon boldogan sétáltak a verőfényben.

Hát a Park-Klub nem érdekli szerkesztő urat? Mindenki kijár már, aki csak teheti a gyönyörű Stefánia-uti klubba, ahol teljes pompájában bontakozik ki a májusi saison. Május 12-én Károlyi Imre grófék adják az első bált a Park-Klubban s aztán sorra következnek a hagyományos tavaszi estélyek ifj. Berkes Béla muzsikája mellett.

Épp ilyen hagyományos volt az a tavaszi összejövetel is, amit Balás Béla és felesége adtak — mint minden évben — ezidén is május elsején a Herminai-utcai villájukban. Balás Béláék minden évben lukullusi reggelire látják vendégül »házuk barátait«, idén is mindenki ott volt, reggeltől délig sem tudtak betelni a vendégek a pompás májusi napfényvel, a kert üde, jó levegőjével, a háziak szeretetreméltóságával. Voltak javithatatlanok, akiket a májusi délelőtt minden ragyogása sem tudott visszatartani a bridgezéstől. A többieknek Leidenfrost Ica énekelt, Tarnay Alajos zongorakísérettel. Ott voltak: Gyömörey György és felesége és leányuk Éva, gróf Teleki Sándorné, Hodossy Sándorné, Hodossy Gidáné, Matuschka Miklós és felesége, Láczy Gyula és felesége, Bárczy István és felesége leányukkal, Bukovinszky Árpádné, Láczy Leoné, Darányi Ferencné, Hertelendy Ferencné, báró Vojnich

Autófelszerelések NAGY

Gyár-utca 17.

Mikuska András szabó

SPORTRUHA-KÉSZÍTŐ, V., ERZSÉBET-TÉR 5.

Sándorné, báró West Fedorné, Kolosváry Miklós és felesége, özv. Karácsony Istvánné, Balás József és felesége, Drasche-Lázár Alfréd és felesége, Terbocz Imre és felesége, Navratilné Hegedüs Rózsi, Rhédey Richárdné, Bakonyi Károlyné és leánya, Balás Ödönné, Ébner Béláné, báró Dániel Ernőné, Sivó Gyuláné, Náray Szabó Sándorné és leánya Médy, Vámosy Zoltánné, Mikecz Károlyné, Rudnyánszky György és felesége, Murányi Ferencné és leányai, br. Mattyasovszky Zoltán és felesége, Ángyán Béla és felesége, báró Papp Géza és felesége, Fráter Jenőné és leánya Zsófi, Vértessy Médy, Váلكay Dundy, Leidenfrost Ica, báró Korányi Erzsébet, Pekáry Kató, Darányi Kálmán, Tánczos Gábor, Nemes Antal c. püspök, báró Wlassich Gyula, Tarnay Alajos, dr. Dobay István, Gömör-Laiml László, Balás Iván, Boer Benedek, dr. Boer Ágoston, Gulyás Jenő, Reviczky György, dr. Szász György, Hevesy Ödön, Vértessy Sándor stb.

Vasárnap délután felnéztem a svábhegyi Golf-Klubba és igazán elcsodálkoztam azon a nagyszerű agilitáson, amivel Károlyi Imre gróf, az új elnök kiszépitette, kiépítette, megnagyobbította a Klubot. Most kabinokat építenek az olyan tagok részére, kik már szombaton délután feljönnek a Svábhegyre. Ezek a játékosok az új kabinokban tölthetik majd az éjszakát és csak hétfőn reggel kell lejönniük újra Pestre, — majdnem két nap a szabadban, jó levegőn, lakással olcsó ellátással: valóságos miniatűrnyaralás.

No de nem mondom tovább, hogy hol és kikkel voltam még a héten, mert kedves szerkesztő ur joggal csodálkozhatnék, hogy honnan veszem az időt mindehhez. Pedig mindezen kívül nálam is volt vacsora és bridge, de erről aztán igazán nem küldök tudósítást, mert akkor mindenki megtudná, hogy kicsoda az őnt melegen köszöntő

Berzéthey Lenke.

*

Dr. Cserna Endre a U. S. A. ezredese, a clevelandi »Szabadság« kiadótulajdonosa és főszerkesztője családjával május 5-én több havi tartózkodásra Magyarországra érkezett.

Cserna ezredes röviddel Európába való elutazása előtt *Harding* elnök a Fehér Házban hosszabb magánkihallgatáson fogadta, gr. *Széchenyi* László, a U. S. A. magyarországi követe pedig Washington melletti vilájában vendégeül látta.

Cserna ezredes egyttal mint az amerikai Vöröskereszt főmegbizottja fogja az európai államokat beutazni, s tanulmányutja befejeztével tapasztalatai kapcsán a segélyek nyújtása iránt javaslatait megtenni.

*

Magyar László és felesége május 5-én bridge-vacsorára láttak vendégül kisebb számú társaságot Semmelweis-utcai otthonukban.

*

Az Ernszt-muzeum aukció-kiállításáról: gróf Károlyi Gábor ifjúkori képmása. Amerling Frigyes olajfestménye.

Perczel Miklós és felesége május 6-án tavaszi teára láttak vendégül nagyszámú társaságot Koronahercegutcai otthonukban.

*

Esküvő. Dr. tiszaujhelyi Keönch Boldizsár és felesége hérmándi Hérmán Vilma fia, dr. tiszaujhelyi Keönch István e hó 17-én délután 6 órakor tartja esküvőjét a Deák-téri ág. ev. templomban.

*

A *Neptun* evezős-egylet május hó 15-én, kedden délután 7 órakor margitszigeti klubházában rendkívüli közgyűlést tart. Ugyanekkor lesz a klub évadnyitó ünnepélye is, mely délután egyleti evezős felvonulással kezdődik, este pedig a szigeti klubházban ünnepi vacsora lesz.

*

Magyar Hockey Club. Folyó hó 4-én tartotta a Magyar Hockey Club e havi clubvacsoráját, melyen az elnökség a tagok élénk érdeklődése mellett beszámolt a múlt havi sporteredményeikről. Ezek közül jelentőségére nézve messze kimagaslik az oxfordi egyetemi hockey clubbal lefolytatott mérkőzés. E mérkőzés sportbeli jelentőségét kellően méltatták a lapok, mi csak arra mutatunk rá, hogy rendkívül jelentős társadalmi

Gräf & Stift Auto

HIRSCH HUGÓ, VI., Jókai-tér 3.

FORNÉT HUGÓ SELYEMÁRUHÁZA

IV., Szervita-tér 4.

sulya is volt az angolok látogatásának, ami főképp a közönség példátlan érdeklődésében nyilvánult meg. Az MHC-pályán megjelent mintegy 2000 főnyi disztin-gvált közönségnek elsőrangú sportélvezetben volt része. A mérkőzésen jelen volt Horthy Miklós kormányzó, József királyi herceg kíséretükkel és közéletünk számos vezetőembere. Az angol kolónia Hohler követtel az élén teljes számmal képviselve volt. A két csapat kapitányát, D. H. Scott-ot és Heinrich Antalt a kormányzó a mérkőzés megkezdése előtt megszólításával tüntette ki. A mérkőzést követő banketten a lelkes felszólalások sorozata emelte ki a sportbarátság felújításának fontos-ságát.

Szép kulturális és társadalmi sikerrel járt a MHC kaposvári propaganda-mérkőzése is, melyen az ottani előkelő közönség meglepően szép számban jelent meg.

A clubvacsorán beszámolt még a vezetőség a club pünkösdi programjáról is, mely szerint a kombi-nált csapat, mint az Amateur Sport-Verein vendége Wienben fog vendégszerepelt. Kívánjuk és joggal reméljük, hogy a magyar fiúk ezuttal is becsületet szereznek az MHC színeinek.

*

Eljegyzés. kölcssei Tatay Zoltán dr., Debrecen sz. kir. város tb. tanácsnoka eljegyezte pápai Pápay Margitot, özv. pápai Pápay Endrénéé mándi Mándy Erzsébet leányát.

*

Az *Ernszt-muzeum* május 3-án nyitotta meg hu-szonharmadik aukció-kiállítását. A kiállítás anyagának nagyrésze Kiss József és Molnár Viktor hagyatékából került ki, de e gazdag kollekción kívül is rengeteg nagyértékű kép, szőnyeg és műtárgy került mások tulajdonából az aukcióra. A kiállított tárgyak árverése május 7-én kezdődött és délután 1/24-től kezdve a hét minden napján tart.

*

A *Sziget Klub* titkári hivatala naponként délután 4-6-ig tart hivatalos órát a klub margitszigeti emeleti helyiségében. A klub telefonszámai: 170-13 és 170-12.

*

Műkincsek, műbutorok, porcellánok, régi festmé-nyek kerülnek eladásra erzsébetvárosi Lukács Sándorné pénzügyminiszteri tanácsos özvegyének hagyatékából. Megtekinthetők Munkácsy-utca 23. sz. alatt.

*

Hazajáró lélek. (Zilahy Lajos színműve a Nemzeti Színházban.) A ma asszonyát vitte Zilahy Lajos új darabjában a színpadra. A ma asszonyát, akit megörölt, felégetett a háború, akinek lelkében keserű viharok dülnek, örök elégtelenség, teljesületlen vágyak. Az asszonyt, aki nem tudja, mit akar, hol, hogyan keresse a boldogulást, aki elfelejti, hogy anya, hogy feleség, aki valami önfeledtségben, transzban cipeli életét, lélek-telenül, mindaddig, amíg meg nem tisztul a megpróbáltatások tüzeiben és újra ember lesz, lélekkel, becsü-lettel, tiszta szerelemmel teljes. A dráma hőse a lelki-ismeret. Az asszony kinzó lelkiismerete, amely szimbo-lumként férjének képében jelentkezik minduntalan, mindaddig, amíg az asszony meg nem találja önmagát, rá nem eszmél Istentől való küldetésére, hogy anya legyen és becsületes ember becsületes asszonya. Ez a darab alap gondolata, vezérmotívuma s egyben morálja.

Problémája par excellence regényprobléma, hiszen a kinzó lelkiismeret felbukkanása, szárnyakat letörő, vágyakat elfojtó lassu kotró munkája nem bírja a szin-pad gyorsan lüktető ereit és Zilahy Lajos mégis át-vetette magát az akadályokon. Nagyszerű, szinte sardou-

szinpadismerete, pompás érzéke a drámai feszültség fokozása iránt, egymásba ömlő, éles és harmonikus dialogusai: megteremtették ezt a kitűnő drámát, amely-nek levegője, figurái, hústól s vértől gazdag életeréje megszerezte a nagy tehetségű fiatal írónak a legosztat-lanabb elismerést.

Az előadás tökéletesen szolgálta Zilahy új darabját. *Bajor Gizi* csupa erő, ötlet, érzékiség, hisszük minden szavát, mozdulatát, kacagunk a nevetésén és sirunk minden könnyén. Ez a csodálatos asszony azt éri el a színpadon, amit akar. *Pethes Imre* az öngyilkos férj figurájában a tiszta szív, a szűz lélek nagy csalódását oly művészi monumentalitással állította előnk, hogy alakításával ragyogó pályájának egyik legszebb sikerét aratta. *Kiss Ferenc* a márvány és kő munkáját ábrázolta keményen és megingathatatlanul, mint az anyagok, amelyek engedelmeskednek kezének. *Petheő Attila* elő-kező, karakterisztikus gróf, a második felvonásban pom-pás levegőt és hangulatot tudott teremteni. Az epizód-szerepek is a legjobb kezekbe kerültek. *Kiss Irénnek* minden szavát derűtség kíséri. A sikert tapsok és végnélküli kihívások igazolták. Zilahy Lajos színdarabja előreláthatóan sokáig fog uralkodni a Nemzeti Színház játékkrendjén.

*

Halálozás. negyedi Szabó Iván m. kir. honvéd-alezredes, több katonai kitüntetés tulajdonosa, folyó év május hó 3-án a harctéren szerzett súlyos beteg-sége folytán hosszas szenvedés után elhunyt. Feleségén, szül. wangelfeldi Wangel Ilonán kívül a negyedi Szabó, a gyöngyöshalászi Takách, a Kammermayer, a wan-gelfeldi Wangel és az alsóviszokai Gerlóczy családok gyászolják.

erdőbényei Koós Ernő és felesége, tapolylucskai és kükemezei Bánó Ily, Koós Zsófia, férje winckhelsteini Kőszeghy József és leányuk Katinka, Koós István, Koós Frigyes és felesége Szántó Ilona, Putschalkó Marianne, úgyszintén Kősch Sándor és családja jelentik, hogy édes-anyjuk, anyósuk, nagyanyja, testvére, sógornőjük, illetve rokonuk özv. Koós Árpádné szül. nemes Putschalkó Cornélie folyó hó 6-án váratlanul elhunyt.

*

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága közli, hogy e hónap 3-án tartott ülésén megállapította a Bank 1922. évi zárszámadását, amely az 1921. évi 1,894.231.90 K nyere-ségáthozat hozzáadásával 101,011.938.99 K nyereséggel zárult. Az igazgatóság a május hónap 19-re egybehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a bank az 1921. évi 50 K-val szemben részvényenként 120 K osztalékot fizessen, továbbá előterjesztést fog tenni a közgyűlésnek az intézet *alaptőkéjének felemelése* tár-gyában.

Rímamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság közli, hogy a cseh-szlovák területen működő két affiliált vállalatának, a Hernádvölgyi magyar vasipar rt. és az „Unió“ vas- és bádog-gyár rt. felszámolásával kapcsolatban megszerezte a *Borsodi bányatársulat bányarészeinek 50 százalékát*. Megszerzett továbbá 10.000 darab *Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft* részvényt. E tranzakciók finanszírozása és a nevezett vállalatok likvidációjával kapcsolatos kötelezettségeinek teljesíthetése végett értékpapír-állományából a Kaláni bánya és kohó rt.-nál birt érdekelttségét és a Salgótarjáni kőszénbánya rt. részvénykibocsátásából eredő új részvényeket értékesítette anélkül, hogy az utóbbiak piacra kerülnének.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok szá-mára közgyűlése elhatározta, az 5. számú osztalékszűzvényt május 1-től 150 K-val beváltatni a Hitelbanknál. Május 1-től az ideiglenes részvényutalványok a Hitelbanknál végleges részvé-nyekre kicserélhetnek.

*

Luxus-cipők Kálmán Testvéreknél Fővám-tér 5.

*

L'art et la Mode modellkalapszalón eredeti kalapudon-ságai megtekinthetők. Alakítások eszközöltenek, ugyanott *kalap-készítő kurzus* kizárólag urihölgyeknek. V., Kálmán-u. 24. I. em. 4.

Piechnik és Mechtl

IV., VÁCZI-UTCA 8. (félemelet). ☎ Telefon: 31.

Legelőkelőbb női fodrászterem. Modern postischok, török henna- és paszta-hajfestések. ::

ELÉGEDETLENSÉG.

*Nem élet az élet,
Csak tengődés féle,
Akár háború van,
Akár pedig béke.*

*Nem jó itt semmise
Legjobb vón' elmenni.
Annak jó, akinek
Nem kell már itt lenni!*

*Még a jó is rossz itt.
Nem élet az élet.
Az is csak hátra megy,
Ki előre lépett.*

*Reggel estét várunk.
Este szidunk estét.
Lelkét nem keressük,
Kinek birjuk testét.*

*Élhetnénk békében
És egymást gyilkoljuk.
A halál kocsiját
Ordítózza toljuk.*

*Emberek lehetnénk
S állatmódra élünk,
Fel az égbe soha,
Csak a földre nézünk...*

*S mindez nem bántana!
Minden rendbe' lenne
Ha, akit szeretünk:
Az minket szeretne.*

*Magunk baja fáj csak!
Dehogy a világe!
Elfelejtünk mindent
Szál nyiló virágér'.*

*Csak egy szál virág is
Hogyha nekünk nyílik —
Panaszkodás helyett
Ajukunk csókra nyílik...*

VÉRTESSY GYULA.

KÜZKÖDÉS.

*Ha valaki csodaútra téved,
Az roncs lesz: halott.
Csodavízre vágyik a lélek
S nincsenek csoda-asztalok.*

*Hosszú az út a csodakútig
S míg odaér
Az ember: küzködik, vajudik
S aludni tér.*

STRACHE GÁBOR.

FÉRFI-FEHÉRNEMŰ SALON Fehérneműk és pyjamákhozott anyagból is mérték szerint készülnek. Károly-körut 2. Telefon: 178-89.

Balaton vármegye.

Irta dr. Oroszy Géza.

A Balaton-vidéknek, a balatoni fürdők fejlesztésének kérdése a megcsonkított Magyarországra még fontosabb probléma, mint volt akkor, amidőn Hazánk területéhez tartoztak az erdélyi, tátrai s többi fürdők.

Még balatoni kormánybiztosságom idején merült fel Tihany villásításának terve. Aki azonban a Balaton fejlesztését Tihany villásításával akarja megkezdeni, ahhoz az építéshez hasonlítható, aki egy ház freskó diszitésén kezd dolgozni, mielőtt az alapfalakat lerakta volna.

Amikor nincsenek ott utaink, nincs csatornánk, nincs jó ivóvizünk, a legnagyobb három-négy fürdőhely kivételével még minden fürdőtelepen petroleummal világítunk, amikor a tihanyi és szántódi rév között a kulturális forgalom legnagyobb szegényére még mindig az ósdi komp közlekedik, ha egyáltalában közlekedésre képes állapotban van, amikor a közlekedés javításáért tényleg még semmit sem tettünk, amikor nem foglalkozunk a még kiépítetlen hajókikötők létesítésével, a balatoni forgalom tökéletesebb lebonyolítása érdekében akár motorhajóvállalatok szervezésével, akár egy dinamikájában fejlettebb gőzhajóvállalat létesítésével s amikor úgy látszik, egészen elfelejtkezünk a balatoni körut kiépítésének gondolatáról — akkor igazán vétőt kell mondani az ilyen tervezgetésekkel szemben.

A Balaton-vidék fejlesztésének alapfeltétele nem az építkezések megkezdésében rejlik. De még ha ebben látnók a legsürgösebb feladatot, ez esetben is nem inkább a már meglévő nagyobb fürdőtelepeinket kellene ily módon fejlesztenünk? Szabad-e elfelejtkezünk, — hogy csak példaként említsem — a gyönyörű való-

KONYHABERENDEZÉSEK

a legegyszerűbbtől a legfényűzőbb összeállításig.

Mindennapi és speciális edények, konyhagépek, eszközök a legnagyobb választékban.

Előszoba-, cselédszoba-, mosókonyha-, vasalószoba-felszerelés.

Vidéki megkereséseket, — kérdéseket is, — különös gonddal intézünk el.

FAÁRUK.

ÜVEG- ÉS PORCELLÁNÁRU.

ISZER és TÁRSAI bankháza
IX., Lónyay-utca 2.

Blaschek Conrad udvari szabó
IV., Váci-utca 25.

Fűző és mégsem fűző (törv. védve) a divat szennázója.
GERŐ Király-utca 69. A Király-Színháznál. Telefon: József 66-05.

HAIDEKKER drótkerítései a legjobbak.
VIII., Üllői-ut 48.

ban fejlődésre hivatott Balatonfüredről, amely speciális gyógyító hatása mellett, mint klimatikus gyógyító hely predestinálva van arra, hogy nagyra fejlesszék és ideiglenesen pótolja elvesztett téli Táránkat is.

Vagy nem előbbre való volna-e például a csodás gyógyítóhatású Hévíz-fürdő közlekedési lehetőségeért mindent áldoznunk? Hiszen, ha Hévíz közvetlen összeköttetési vonalat kapna Budapesttel és ha ideiglenesen is a mai kulturviszonyoknak megfelelő közlekedési lehetőségeiről gondoskodnánk, akkor egyszeriben biztosítva volna ennek a forrásai gyógyító erejénél és az alimentáló vidék nagyságánál fogva szintén nagyra hivatott fürdőnek fejlődési lehetősége.

A fundamentum azonban, amellyel meg kell indítanunk az építés munkáját, mellyel a Balaton-vidék nagyra fejlesztése érdekében az országnak tartozunk, — a Balaton-vidék egységes vezetésének, az egységes adminisztrációnak és az egységes fürdőügyi politikának a megteremtése.

A trianoni — ugynevezett — békeszerződés halálos csapást mért a magyar vármegyékre. Jóval kevesebb maradt meg belőlük Csonka-Magyarországnak, mint a hányat kiszakítottak az ország testéből az utódállamok. Sajnos, ezt a shylocki mohósággal és kegyetlenséggel véghezvitt csonkítást a megmaradt vármegyék átcsoportosításával, vagy átformálásával jóvá nem tehetjük.

Arra kell törekednünk, hogy olyan közigazgatási egységeket teremtsünk, amelyek a változott viszonyok között elsőrendűvé vált problémák megoldására valóban alkalmasak. Idézzük itt emlékeztünkbe a nagy Széchenyinek a balatoni gőzhajózásról írt s 1846-ban megjelent füzetét, amelyben a vállalat pártolását kérvén az érdekelt vármegyék közönségétől — kiemeli, hogy különösen közigazgatásilag járulhatnak nagy hatással az ügy sikeréhez. Ha Széchenyi már a balatoni gőzhajózási vállalat sikerét közigazgatási kérdésnek tekintette, mennyivel inkább innen kell kiindulnunk akkor, amidőn az egész Balaton-vidék fellendítéséről van szó.

A Balaton-vidék fejlesztésének kérdése igenis, elsősorban közigazgatási kérdés, ami azt jelenti, hogy minden törekvés a balatoni fürdők fellendítésére kárba veszett fáradozás, ha elsősorban is nem teremtjük meg azt a közigazgatási keretet, amelyen belül s amelynek segítségével a szükséges teendők véghezviendők.

A fürdővidék fellendítéséhez ugyanis elsősorban jó utak, jó közlekedési eszközök, jó közrendészet és jó

élelmezési politika szükséges. Mindezek pedig csak jó közigazgatás útján érhetőek el. Egy vidék közigazgatása pedig csak akkor lehet jó, ha egységes; viszont egységes közigazgatást csak a koncentráció produkálhat.

Ma, amikor a balatoni fürdőhelyek közigazgatási ellátása egymástól független és egymással nem kooperáló szervek kezében van, egységes közigazgatásról beszélni sem lehet.

Abból a gondolatból kell kiindulnunk, hogy a Balaton a gyógyulást és üdülést kereső közönség fölfogásában, mint egységes fogalom jelentkezik. Ezt a fürdővidék-egységet csak egységesen lehet eredményesen igazgatni. De minő fásasztó és bizonyos tekintetben céltalan többletmunka ezt az egységes igazgatást három vármegye hivatalos apparátusán keresztül gyakorolni, a míg végre a szándékolt intézkedések elérkeznek a tulajdonképpeni foganatosításra hivatott nyolc fürdőbiztos szolgabíróhoz, akiknek minden jószándéka megtörik a dimenziókon. Mert az egyetlen balatonfüredi főszolgabíró kivételével egy fürdőbiztosnak sincs fürdőszékhelye, — de még csak a rendes székhelye sincs balatonmenti községben — úgy hogy ha még el is látnók az egyes fürdőbiztosokat megfelelő költséggel, az a körülmény, hogy székhelyük távolsága és egyéb közigazgatási elfoglaltságuk miatt csak ritkán szállhatnak ki a kerületükhöz tartozó fürdőtelepre, vagy községbe: nemcsak igen gyakran illuzóriussá teszi az intézkedés foganatosítását, hanem valósággal illuzóriussá teszi magát az intézményt is.

Annak igazolásául, hogy a Balaton-vidéket nem lehet három vármegye apparátusán keresztül egységesen igazgatni, elég rámutatnunk például Zala vármegye térképére, székhelyének fekvésére s különösen arra, hogy a vármegye székhelyének, Zalaegerszegnek, ma sincs még vasutja. Hogy lehet ily körülmények között még csak elgondolni is, ilyen közigazgatási apparátuson keresztül egy fürdővidék egészséges gondozását.

Egységes balatoni közigazgatást kell tehát teremtenünk.

Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a balatoni fürdővidéket olyan közigazgatási keretbe foglaljuk, amely biztosítja a közigazgatás egységét. Ez a keret pedig csak a vármegye lehet.

Hogy a Balaton-vidékét fellendítsük, hogy a balatoni fürdőket európai nivóra emelhessük, hogy az egész fürdővidékre kiterjedőleg jó közlekedési, jó közrendészeti és jó élelmezési politikát inagurálhassunk, —

GÁSPÁR BUTORÁRUHÁZ BAROSS-U. 9.

Gulyás Pál cipész, belga kir. főhercegi szállító
Budapest, IV., Kaplony-utca 3. sz.

KOLLARIT
BÖRLEMEZ

TELEFON: 12-54, 93-45.

a legjobb tetőfedőanyag.
Fedési munkákat vállal:
Kollár Miklós és Breitner
Ujpest—Monfalcone.
Budapest, Bajza-utca 28.

DIT-GOTT

likör-, rum-, konyak- és tea-különlegességek
Dietrich és Gottschlig r.-t.-nál

Budapest, IV., Váci-utca 11/b., Régi posta-utca sarok.
Telefon: 189-93.

Központi iroda és gyártelep: Budapest, X., Füzér-utca 30.
Telefon: József 124-58.